

Olje- og energidepartementet
Akersgata 59
0033 Oslo

energimeldingen@oed.dep.no

1.februar 2016

Vår ref. 482528

Deres ref.

Innspill til Energimeldingen

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 80 000 medlemmer. NITO er opptatt en helhetlig energipolitikk, der energiforsyning, miljø og næringsutvikling ses i sammenheng. Vier derfor glad for at det nå skal legges fram en helhetlig energimelding, og mener det er viktig at meldingen omfatter hele energikjeden, fra fornybart til biodrivstoff og fossilt brensel.

Som EØS-medlem er Norge forpliktet til å tilpasse oss EU's tredje energimarkedspakke. Denne tilpasningen må skje innenfor rammene av en langsiktig strategi som ivaretar nasjonale behov med hensyn til sikker energiforsyning og demokratisk styring over feltet. Implementeringen av EUs tredje energimarkedspakke i EØS avtalen må etter NITOs syn skje på en måte som sikrer hensynet til nasjonal kontroll gjennom offentlig eierskap over kritisk infrastruktur.

I forbindelse med den planlagte energimeldingen vil NITO komme med følgende innspill til regjeringen:

1. **Kompetanse er nøkkelen**

Norsk energiforsyning står overfor store utfordringer de nærmeste årene, knyttet til bl.a. behov for investeringer, kostnadseffektivitet i systemet og strengere krav til forsyningssikkerhet og beredskap. Investeringene i sentralnett og distribusjonsnett må fortsette for å sikre at forsyningssikkerheten og beredskapen styrkes.

Framtidige regulatorer må ha nødvendig kompetanse og ressurser til å føre forsvarlig tilsyn med aktørene, og eierne må ha tilstrekkelige ressurser og nærhet til kundene og lokalsamfunnet til å ivareta behovene for investeringer, drift og vedlikehold og beredskap. I årene som kommer, vil tilgang på kompetente medarbeidere være en kritisk faktor for å ivareta de omfattende oppgavene bransjen står overfor.

NITOs medlemmer innen energibransjen/ kraftforsyningen har en gjennomsnittsalder på over 50 år, og rekruttering til bransjen har vært utfordrende. Oppbygging og vedlikehold av kompetansen innen næringen fremover vil derfor være avgjørende. NHOs Kompetansebarometer 2015 viser at Energi Norges medlemsbedrifter har et stort udekket behov – de mangler medarbeidere på en rekke områder. Yrkesfag og ingeniørfag topper listen over hvilken kompetanse de trenger mest. NITO mener myndighetene og næringen må i fellesskap iverksette tiltak for å gjøre næringen attraktiv for unge – med spesielt fokus på kvinner. Dessuten bør det i forbindelse med den pågående omstillingen i petroleumssektoren legges opp til omskolering av ingeniører fra denne sektoren til energibransjen

NITO mener energiselskapene må dekke daglig drift i produksjon og nett med egne ansatte. Vi er derfor kritisk til at Kompetanseforskriften, som regulerer krav til egenkompetanse i kraftselskapene er fjernet. NITO mener Kompetanseforskriften er viktig for forsyningssikkerhet og beredskap, og for å sikre nødvendig kompetanse og bemanning for nybygging og implementering av ny teknologi. Det er krevende for nettselskapene å knytte til seg den nødvendige kompetansen, og alderssammensetningen blant ansatte i nettselskapene forsterker denne utfordringen.

2. Omstilling = god næringspolitikk

Petroleumsrelatert industri er inne i en krevende periode. NITO er bekymret for hvilke utslag og ringvirkninger nedbemanningene vil ha for den enkelte, for kompetansen i næringen, for lokalsamfunnet og for andre næringer etter hvert som oppsigelsene blir en realitet for store grupper ansatte. Vi er bekymret for at nedbemanningene skjer for raskt og at næringen mister spisskompetanse som trengs når nye prosjekter skal bygges ut.

Verdifull kompetanse i norske ingeniør- og teknologmiljøer må tas i bruk for å redusere norske klimagassutslipp. Omstillingen til et nytt bærekraftig energisystem krever at kraftnettet bygges ut. Kraftforsyningen utgjør kritisk infrastruktur, og en sikker energiforsyning er en forutsetning for å redusere klimagassutslipp. På veien mot et lavutslippssamfunn behøver vi dyktige ingeniører og teknologer. NITOs medlemmer kan analysere, konstruere og sørge for at tekniske løsninger blir implementert, men det krever politisk vilje og tilrettelegging.

NITO mener Regjeringen bør opprette en ordning som bidrar til omstilling for arbeidstakere i petroleumsnæringen. Det vil være av stor økonomisk og miljømessig betydning for Norge å utnytte ledig ingeniørkompetanse for å skape ny vekst og nye arbeidsplasser i en tid med aktivitetsnedgang. Kompetanseoverføring fra petroleumsnæringen til fornybarnæringen kan bli den viktigste forutsetningen for å oppnå et grønt skifte. Dessuten er det god næringspolitikk. Større bruk av midlertidig lønnstilskudd til virksomheter i offentlig sektor, og til små og mellomstore private virksomheter kan bidra til å forhindre at verdifull kompetanse forvitrer.

3. Grønne arbeidstakere og grønnere arbeidsplasser

NITO støtter regjeringens ambisjoner i Meld. St. 13 (2014-2015) om å kutte 40 prosent av klimagassutslippene innen 2030, samt hovedgrepet om å inngå en avtale med EU om en felles oppnåelse av reduksjonsmål.

Karbonbasert energi vil fremdeles være en viktig del av verdens energimiks i flere tiår fremover og norsk gasseksport er et sentralt bidrag for å nå internasjonale klimamål. Det er imidlertid flere tiltak som kan iverksettes for å gjøre vår industriproduksjonen enda renere i årene som kommer. Foruten elektrifisering og utvikling av miljøvennlige teknologier som kan bidra til å redusere norske utslipp, mener NITO at det er viktig med satsning på prosjektrettet teknologiutvikling for å finne bærekraftige løsninger for videre olje- og gassvirksomhet. På grunn av dårligere inntjening har forsknings- og utviklingsaktiviteter vært en av de postene som både olje- og leverandørselskaper har måttet kutte i. For å opprettholde en bærekraftig og lønnsom utvikling i petroleumsnæringen er det viktig at myndighetene etablerer nye økonomiske incentiver som kan sikre at norsk olje- og gassvirksomhet ligger i forkant når det gjelder innovasjon.

NITO mener samtidig at det ligger betydelig ubenyttet potensiale i å tilrettelegge for klima og miljø på arbeidsplassen; både gjennom at industrien selv medvirker til bærekraftig utvikling og at det inngås miljøvennlige tariffavtaler mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette gjøres f.eks. i England. Her har fagforeninger og såkalte «miljørepresentanter» blant arbeidstakere vært

pådrivere for å utvikle tiltak som kan redusere klimagassutslipp både privat og i jobben. Gjennom bevisstgjøring, opplæring og teknologi kan man gi arbeidstakere og arbeidsgivere mulighet til å utvise bærekraftig atferd og bidra til at norsk petroleumsindustri blir enda renere.

NITO mener at Regjeringen må legge til rette for at norsk petroleumsindustri kan videreutvikles på en bærekraftig måte og at industrien og arbeidstakere involveres i å gjøre arbeidsplassene mer miljøvennlige.

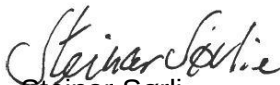
4. Omsetting av pilotprosjekter

Med nedgang i sysselsetting og økt arbeidsledighet i petroleumsnæringen må vi sørge for å ha flere ben å stå på. Miljøteknologi må stå sentralt i næringspolitikken, sammen med en målrettet satsning på forskning og utvikling av ny fornybar energi. Rammebetingelsene for testing, utprøving og implementering av ny teknologi må forbedres. Samtidig må det etableres markeder for å sikre fremtidig verdiskapning. Norsk næringsliv har eksempelvis gode forutsetninger for å være i front på utvikling av offshoreprosjekter, men det krever tilrettelegging fra myndighetenes side. Vind-, sol-, bio- og bølgekraft er alternative kilder til ny energi som har betydelige utbyggingsmuligheter i Norge. Opp gjennom årene har vi utviklet en rekke pilotprosjekter. Nå er tiden inne for å omsette dem.

Lykke til med det videre arbeidet!.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær